

לתנועות והערות: שגיא 054-6868199

העלון מוקדש לעילוי נשמת:
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל,
בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל
יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים
ז"ל. לקבלת העלון במייל – לשלוח
הודעה ל: sagif_@walla.co.il

שַׁבַּת שְׁלוֹם

בס"ד עלון מס' 112 לשבת 27.9.2013 – תשע"ד תשרי כג'

זה השער לה' עדיקים יבוא בו

בְּרֵאשִׁית

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (א,א)

"בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים" בגימטריה 'תורה, נביאים, כתובים'! ועוד מצאתי גימטריא נפלאה שמביא האדמו"ר מאו"ז רוב בספרו "באר משה": במילים: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים" יש 14 אותיות, שמחשבים אותם ביחד עם הגימטריה של שלוש התיבות הללו מקבלים: "פשט, רמז, דרוש", סוד" (כמניין 1216). ללמדנו כי כל התורה כולה, ארבע פנים לה!

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (א,א)

רבי עזרא ניסים עדס זצוק"ל רמז שהאדם צריך לברך את ברכותיו בקול בכדי שהשומעים יוכלו לענות אמן ואז ברכתו שלמה, והרמז "בְּרֵאשִׁית" ראשי תיבות: בקול רם תברך שהשומע יענה אמן.

וְהָאֵרֶץ הָיְתָה תְהוֹ וּבְהוֹ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם (א,ב)

כאשר "וְהָאֵרֶץ" - רמז לגופו של האדם, "הָיְתָה תְהוֹ וּבְהוֹ" - שבאו עליו יסורים וחולאים רעים, והוא מרגיש "חֹשֶׁךְ", וממש "עַל פְּנֵי תְהוֹם", עליו להתעודד ולדעת כי "וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת" - עליו, כי שכינה שרויה למעלה ממיטתו של חולה (גדרים מ,א), ועוד יתעודד כי שהקב"ה חפץ בו (באדם) מדכאו ביסורים (ברכות ה,א) ולכן מה יעשה? ילך "עַל פְּנֵי הַמַּיִם" - התורה נמשלה לַמַּיִם שנאמר (ישעיהו נה,א): "הוֹי כָּל צָמֵא לָבוֹ לַמַּיִם", ואמרו חז"ל (עירובין נד,א): "החש בגופו יעסוק בתורה", גילו לנו חכמינו כי התורה היא תרופה לכל חולי, לכן ילך "עַל פְּנֵי הַמַּיִם" ויתרפא מחוליו.

וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם כִּי טוֹב וַיְבַדֵּל (א,ד)

רש"י (לפי מדרש רבה (פרשה יב', אות ו'): "ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים, והבדילו לצדיקים לעתיד לבא". ויש לשאול, אם ראה הקב"ה שלא כדאי להשתמש באור בגלל הרשעים אז לשם מה בראו? האם רק כדי לגנוז? אלא מסביר הרב אליהו דסלר שעצם העובדה שכבר היה בעולם פעם אור כזה, הרי שיהיה יותר קל להגיע אליו, כי אין זו חזרה אלא למה שהיה כבר, מה שאין כן אילו לא היה בעולם אף פעם אור כזה. לפי זה מוסבר גם מה שאומרת הגמרא (נדה ל,ב): שהעובר במעי עמו בא מלאך ומלמד אותו את כל התורה כולה וכאשר בא לצאת לאוויר העולם המלאך משכיח ממנו את כל מה שלמד, אז מדוע מלמדים אותו מלכתחילה? אלא התשובה היא שעצם העובדה שהעובר כבר ידע פעם את כל התורה יהיה לו יותר קל לחזור לדרגה זו בימי חייו, והפעם מבחירה.

אֶת שְׁנֵי הַמַּאֲרֹת הַגְּדֹלִים (א,טז)

אֶת שְׁנֵי הַמַּאֲרֹת הַגְּדֹלִים ר"ת: האשה. לרמוז שהאשה מחוייבת להדליק שני נרות בערב שבת קודש, והם נקראים מַאֲרֹת הַגְּדֹלִים על שם גודל השכר המגיע לנו מהם. (עץ החיים).

כִּי בּוֹ שָׁבַת מִפְּלֵ מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת (ב,ג)

מבאר ה'אור החיים' הקדוש שהקב"ה ברא את העולם באופן שיהיה בכוחו להתקיים ששה ימים בלבד, כמו שנאמר (שמות כ,י): "כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" - שנתן הקב"ה בבריאה כוח להתקיים ששה ימים בלבד, ועל ידי השבת מקבל העולם כוח לעוד ששה ימים נוספים. על ידי דברים אלו ניתן להבין את מאמר חז"ל (שבת קיט,ב): "כל המתפלל בערב שבת ואומר וַיְכַלּוּ מַעֲלָה עֲלֵיו הַכְּתוּב כְּאִילוֹ נַעֲשָׂה שׁוֹתֵף לַהֲקַב"ה בַּמַּעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית", וכי יש בכח האדם להיות שותף במעשה בראשית? אלא לפי שהשומר שבת גורם לכך שמתחדש כח הבריאה לעוד ששה ימים, לכן נעשה הוא שותף של ממש בבריאת העולם.

וַיִּטַע ה' אֱלֹהִים גֶּן עֵדֶן מִקֶּדֶם וַיִּשְׂם שָׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יָצַר (ב,ח)
(סנהדרין נט,ב): "ר' יהודה בן תימא אומר אדם הראשון מיסב בגן עדן היה והיו מלאכי השרת צולין לו בשר ומסננין לו יין". ביאור נפלא כותב הבן איש חי זיע"א: נראה לפרש שאין כוונת הדברים כפשוטם, לא מדובר על בשר ויין גשמיים אלא הדברים מתפרשים על עסק התורה, שהיו באים מלאכי השרת ולומדים עמו תורה. התורה נמשלה לַיִן כמובא בחגיגה (יד,א) כנאמר (משלי ט,ה): "וַשְׁתוּ בַיַּיִן מִסְכְּתֵי", והתורה נמשלה לַבָּשָׂר כמובא (בעירובין כא,ב): "כל ההוגה בהן (בדברי תורה) טועם טעם בשר". יין ובשר מתחלקים לשני חלקי התורה, הנגלה והנסתר – הפשט והסוד. החלק הנגלה נקרא "בָּשָׂר", כי לימודו בפרהסייה ובגלוי, ומרחוק מרגישים טעמו הטוב של הלומד את התורה – במקביל לכך היו מלאכי השרת "צולין לו בשר". כשם שבשר בעת צלייתו ריחו נודף למרחוק, כך גם מה שלימדו אותו בלימוד הנגלה מתפשט למרחקים, ועליו נאמר (משלי כ,א): "בְּרַחְבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ בְּרֵאשִׁי הַמִּיּוֹת תִּקְרָא". אך החלק הסוד נקרא בשם "יַיִן" כנזכר (עירובין סה,א): "יין ניתן בע' אותיות וסוד ניתן בע' אותיות נכנס יין יצא סוד". וכך כשם שכדי לשמור היטב על היין ועל טעמו המשובח יש להסתירו ולהחביאו, ואילו היין המגולה מתקלקל במהירות, כך היו מלאכי השרת "מסננים לו יין", כנגד לימוד הנסתר שהיו לומדים עמו בגן עדן". (לוקט מפניני הבן איש חי דף יג').

וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים (בי,ו)
"וְנָהַר" - התורה נמשלה למים (עיין תענית ז,א), והחכם מלא בתורה ולכן הוא משול "לְנָהַר" המשקה אחרים, והוא "יֵצֵא מֵעֵדֶן" - מבית המדרש שרמוז לעדן כי דרך התורה האדם מעדן את מידותיו, וכן בית המדרש הוא משול לַיִן עֵדֶן בעולמינו. וזאת כדי "לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן" - אלו התלמידים המשולים לַיִן שמחכים שישקו אותם במים, היינו בתורה. ואחרי שהחכם דורש "וּמִשָּׁם יִפְרָד" - כל תלמיד מבין לפי רמת שכלו והבנתו, ולכן "וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים" - מאחר וכל תלמיד מבין ברמה אחרת, התורה מתפרסת "לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים" - היינו ל: פשט רמוז דרש סוד וזהו פרדס התורה.

וּמַעַץ הַדְּעִת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ פִּי בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת (ביז)
חטא האדם הראשון וחוה היה ע"י אכילה, ולכן עיקר התיקון שצריכים אנחנו לתקן יהיה ע"י אכילה, וזה מתחלק לב' דרכים: מזון רוחני, מזון גשמי. אמרו חז"ל (פסחים קא,א): "אין קידוש אלא במקום סעודה" - רמזו כי קדושת האדם תלויה בסעודתו, איך הוא אוכל וכמה הוא אוכל, כנאמר (גיטין ע,א): "סעודה שהנאתך מרובה בה, משוך ירך ממנה", כי ע"י מיעוט אכילה מקנה האדם קדושה יתרה לנפשו ונחה עליו רוח ה', ועוד אמרו חז"ל (יבמות כ,א): "קדש עצמך במותר לך". התורה נקראת לחם ויין (חגיגה יד,א) כנאמר (משלי ט,ה): "לִכְּבוֹ לַחֲמוֹ בְּלַחְמִי וַשְׁתוּ בַיַּיִן מִסְכְּתֵי", דרשו חז"ל (עירובין נד,א) על הפסוק במשלי (ד,כב): "פִּי חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם וְלִכְּל בֶּשָׂרוֹ מִרְפָּא" - אל תקרי למצאיהם אלא למוציאיהם בפה". מתי התורה היא 'חַיִּים' לאדם? רק כאשר 'מוציאיהם בפה', חשוב מאוד שכאשר אדם לומד תורה, יהגה אותה בפיו וישמע לאוזנו, כי רק כך היא תשתמר בו. ועוד ביארו שם חז"ל כי "החש בגופו יעסוק בתורה ועל זה נאמר "וְלִכְּל בֶּשָׂרוֹ מִרְפָּא" - כי התורה מרפא את האדם הן בחולי הגוף והן בחולי הנפש (מידות רעות).

וּמַעַץ הַדְּעִת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ פִּי בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת (ביז)
בגמרא במסכת ברכות (דף מ' ע"א): נחלקו מה היה עץ הַדְּעִת והובאו ד' דעות: עץ אתרוג, דגן, ענבים ותאנים. ושח לי הגאון הגדול רבי מאיר מאזוז שליט"א ראש ישיבת "כסא רחמים" בשמו של הצדיק הרב ינון חורי זצ"ל, שכל ד' דעות חז"ל מרומזים במילה "הַדְּעִת" בראשי תיבות: הדר (הוא אתרוג), דגן, ענבים, תאנים. ('אמרי תורה' דף יד).

וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים לֹא טוֹב הָיְתָה הָאָדָם לְבָדוּ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ (ביח)
אנו אומרים כל יום בקריאת שמע: "וַשְׁנַנְתֶּם לְבַנְיָהּ וְדַבַּרְתֶּם בָּם בְּשִׁבְתֶּם בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתֶּךָ בְּדַרְךָ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ" (דברים ו,ז) - מובא במסכת יומא (יט,ב): "וְדַבַּרְתֶּם בָּם וְלֹא בְּדַבְרִים אַחֲרֵים" - מפרש רש"י "בָּם" - בדברי תורה, "בְּדַבְרִים אַחֲרֵים" - שיחת הילדים וקלות ראש. ועל זה חשבתי לומר מה רומז הפסוק, הקב"ה יודע שעתיד לבוא הוא יצווה את האדם ללמד תורה את בנו, ועוד שאמרו חז"ל (תענית כג,א): "חברותא או מיתותא" ולכן ריחם ה' על האדם וכך מתבאר הפסוק: "וַיֹּאמֶר ה'" (מידת הרחמים) "אֱלֹהִים" (למידת הדין) "לֹא טוֹב הָיְתָה הָאָדָם לְבָדוּ" - לכן "אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ" - עֵזֶר אותיות זָרַע, בכך שאתן לו בנים יוכל לקיים

הדף טעון גניזה, נא לא לקרוא בשעת התפילה שאין זה עושה נחת רוח לבורא יתברך

את מצוות "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְכֶּם" וכן זה יעזור גם לאדם עצמו ללמוד את התורה, כי אם לא חברותא אז מיתותא ועוד אפשר לרמוזו "עֶזְרָא פְּנִינְדוּ" – כי נהוג ללמוד שניים אחד מול השני וזהו "פְּנִינְדוּ".

לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבָדוּ (ביח)

אמרו חז"ל (יבמות סא, ב): "אע"פ שיש לו לאדם כמה בנים אסור לעמוד בלא אשה שנאמר: "לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבָדוּ". ונראה לבאר בס"ד: המצוות והמעשים הטובים של האדם הם כ'בנים' לאדם. והתורה נמשלה לאשה כנאמר: (משלי לא, י): "אִשָּׁת חַיִל מִי יִמְצָא". ועוד אמרו חז"ל (ברכות כו, ב): "אין עמידה אלא תפילה". ועכשיו יתבאר יפה דברי הגמרא: "אע"פ שיש לו לאדם כמה בנים" – היינו מצוות ומעשים טובים, "אסור לעמוד" – היינו להתפלל, "בלא אשה" – היינו בלי תורה. וזאת כי: "מִסִּיר אָזְנוֹ מִשְׁמַעַ תּוֹרָה גַם תִּפְּלְתוּ תוֹעֵבָה" (משלי כח, ט). לכן 'אסור לעמוד בלא אשה'.

וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבָדוּ אֶעֱשֶׂה לּוֹ עֶזְרָא פְּנִינְדוּ (ביח)

מצינו שחז"ל מנו שתי סגולות עיקריות בנשים: "מצילות אותנו מן החטא ומגדלות בנינו לתורה" (עיין יבמות סג, א), ועל זה רמז האלשיך הקדוש: ואפשר כי לכך התכוון ה' בפסוק: "לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבָדוּ" – מאחר ויכול להגיע האדם להרהורי עבירה, לכן "אֶעֱשֶׂה לּוֹ עֶזְרָא פְּנִינְדוּ" – אתן לו אישה שבזכותה ינצל מהרהורי עבירה וכן תהיה לו עֶזְרָא פְּנִינְדוּ לגדל את בניו.

וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבָדוּ אֶעֱשֶׂה לּוֹ עֶזְרָא פְּנִינְדוּ (ביח)

חז"ל במסכת ברכות (נד, א): דרשו על הפסוק (דברים ו, ה): "וְאֶהְבֶּתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ".

"בְּכָל לִבְבְּךָ" היינו בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע. מבאר הבן איש חי זיע"א:

וזהו שרמזו הכתוב: "לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבָדוּ נוֹטְרִיקוֹן לִב-דו היינו ב' לבבות, כלומר לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לִב-דו עם ב' לבבות (יצר רע ויצר טוב) לכן "אֶעֱשֶׂה לּוֹ עֶזְרָא פְּנִינְדוּ", היינו עסק התורה, שהיא עוזרת לאדם להתגבר על היצר הרע כנאמר (קידושין ל, ב): "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו". (לוקט מפניני הבן איש חי דף יד').

וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפֶּעַם עָצַם מַעְצָמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה פִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת (ב, כג)

"זֹאת הַפֶּעַם", זו הפעם היחידה בהיסטוריה, אומר האדם הראשון, שבה האישה היא היוצאת מהאיש, ואילו מכאן ואילך, לאורך כל התפתחות האנושות, האישה היא זו שממנה יצאו האנשים, באמצעות ההריון והלידה. (חזקוני).

וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפֶּעַם עָצַם מַעְצָמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי (ב, כג)

דבר נפלא כותב רבי שמואל יוסף רבינוב בספרו "דברי שיר": הגמרא (נדה לא ע"א) אומרת: "שלשה שותפים יש באדם: הקב"ה, אביו ואמו, מאביו מגיעים העצמות, הגידים, ציפורניים ומוח שבראשו ולובן שבעין, מאמו מגיעים עור ובשר ושערות ושחור שבעין. והקב"ה נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלוך רגלים ובינה והשכל". לתנה לא היתה אמא. אם כן, מהיכן קבלה את הבשר שדרך כלל בא מהאמא? מהאדם. אולם היה זה חד פעמי, שכן לא היתה אפשרות אחרת, אבל בהמשך קיום העולם הבשר תמיד יבוא מהאמא. ואלה הדברים שאמר האדם הראשון לעצמו: "זֹאת הַפֶּעַם עָצַם מַעְצָמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי". כלומר רק הפעם לקחו ממני גם את העצמות וגם את הבשר, כי לא היה ממי לקחת, אבל מכאן ולהבא האישה היא זו שתתן את הבשר והאיש יתן רק את העצמות.

לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ (ג, ג)

"וְלֹא תִגְעוּ בוֹ" הוסיפה על הציווי, לפיכך באה לידי גרעון (רש"י). לא ברור מדוע חז"ל מקפידים על חוה שהוסיפה על הציווי, הלא אפשר ללמד עליה זכות ולומר שרצתה לקיים את רצון מאמר חז"ל (אבות א, א): "וְעָשׂוּ סִיג לְתוֹרָה" ("גדר שלא יבא ליגע באיסור תורה", רבי עובדיה מברטנורא) ומה שהוסיפה היה בחינת גדר וסייג על מנת לשמור את מצוות ה'. אלא מתרץ 'חידושי הרי"ם: ראשית על האדם להדגיש לעצמו שהסייג שהוא עושה למצוה הוא על דעת עצמו ולא כפי שאמרה חוה שזהו ציווי ה' ובכך עברה על האיסור "לא תוסיפו". שנית, כל העניין החיובי שבעשיית הסייג למצוות התעורר רק לאחר החטא של אדם וחווה, שמאז התגבר יצר הרע ומנסה לגרור את האדם לעשות חטאים, ואילו לפני החטא לא היה צריך כלל בעשיית סייגים, לפיכך היה הסייג של חוה בבחינת הוספה.

ותתן גם לאישה עמה ויאכל (ג,ו)

כתוב במדרש פליאה: מפני מה חטא אדם הראשון? מפני שראה שתיים ולא ראה שלוש. בספר אוצרות התורה (דף טז) מבאר: כתוב במשנה (אבות ב,א): רבי אומר, הסתפל בשלישה דברים ואי אתה בא לידי עברה – ידע מה למעלה ממך, עין רואה ואין שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין. והנה האדם הראשון ידע רק ב' דברים: אין שומעת וכל מעשיך בספר נכתבין, אבל את הפריט השלישי "עין רואה" לא ידע, שהרי כתוב: "ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' אלהים" (פרק ג' פסוק ח'). זאת אומרת שחשב שיש אפשרות להסתתר מהקב"ה, וכביכול אין הוא רואה הכל, וזה אשר גרם לו לחטוא, וזה שנאמר במדרש פליאה: ראה שתיים ולא ראה שלוש.

ועפר תאכל כל ימי חייה (ג,יד)

רבי שמואל חסיד מראסיין ישב פעם בסדר ליל הפסח אצל הגאון מוילנא, דרכו של הגר"א היתה להוסיף במהלך הסדר, דברים של טעם על מאמרי ההגדה, וכשהגיע למשפט: "וחכמים אומרים: ימי חייה" – העולם הזה, "כל ימי חייה" – להביא לימות המשיח. (משנה ברכות א,ה). הפטיר: מכאן ראינו למה שאמרו חז"ל (ב"ר כ"ה): "לעתיד לבוא הכל מתרפאין חוץ מנחש". המסובים שלא ירדו לסוף דעתו, לא הבינו למה הוא מתכוון. ורבי שמואל אחר כך הסביר להם את כוונת הגר"א וכך אמר: הנה גם אצל עונשו של הנחש נאמר "ועפר תאכל כל ימי חייה", וכיוון שדרשו חכמים בקריאת שמע "כל ימי חייה" לרבות ימות המשיח (ברכות יב,ב), יש טעם לדרוש גם פה (לגבי הנחש) "להביא לימות המשיח", היינו שגם לימות המשיח יהיה הנחש ארוך מפל הבהמה ומפל חית השדה. וזהו שאמר רבנו: מכאן ראינו למה שאמרו חז"ל: "לעתיד לבוא הכל מתרפאין חוץ מנחש". (פנינים משלחן הגר"א דף ל')

אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונה והרנף בעצב תלדי בנים (ג,טז)
עצבונה – זה צער גידול בנים והרנף – זה צער העיבור. (רש"י).

הקשה רבי חיים מוולוז'ין: הרי צער העיבור קודם לצער גידול בנים ומדוע הפסוק היפך המציאות? ותיריך: שכאן כלולה עוד קללה, שבשעת צער גידול הבנים תתעבר, כי אז היא צריכה גם לטפל בילדיה. זה שאמר הפסוק: "הרבה ארבה", יוכפל הצער שהוא צער גידול בנים שיהיה בזמן הריונה.

ויקרא האדם שם אשתו חוה פי הוא היתה אם כל חי (ג,כ)

אמר על כך, בדרך צחות, הגאון רבי יהושע מקוטנא זצ"ל. שכן מצינו שחז"ל מנו שתי סגולות עיקריות בנשים: "מצילות אותנו מן החטא ומגדלות בנינו לתורה" (עיין יבמות סג,א) והנה, לאחר שחווה השיאה את בעלה לחטא עץ הדעת, לא היה ניתן לומר עליה שבח זה של "מצילות אותנו מן החטא". ולפיכך נאמר בכתוב: "ויקרא האדם שם אשתו חוה פי הוא היתה אם כל חי" – רק זה היה לשבחה: "אם כל חי" – שמגדלות את בנינו לתורה, ורק סגולה זו נתקיימה בה...

הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת ריבך (ד,ז)

"הלוא אם תיטיב" – אם תחשוב תמיד שכל מעשיך טובים, "שאת" – תגיע לגאוה ואין לה מקום. "ואם לא תיטיב" – אם תחשוב תמיד שכל מעשיך אינם טובים וראויים, "לפתח חטאת ריבך" – עלול אתה לשקוע בעצבות שהיא עצת היצר הטומן לך פח, ואם כן מה היא הדרך הטובה שיבור לה האדם: "נע ונר תהיה בארץ" (ד,יב) אחוז במידה האמצעית כאדם המתנווד בין שני קצוות (הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א).

בע"ה זיווג הגון, בריאות פרנסה והצלחה: לשגיא בן מרים, עוז בן מרים, לירון, אמיר וענבל בני פנינה, הדר בת נילי, הילה בת אסתר, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, הדר בת ויויאן, רות בת אורלי, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה. רפואה שלמה: לציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה. לעילוי נשמת: הרב יוסף שלום בן אברהם אלישיב זצוק"ל, הרב ניסים טולדנו זצוק"ל, ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל.